

„Uczymy się nie dla szkoły, lecz dla życia”

Seneka Młodszy

PROGRAM WYCHOWAWCZY
Szkoły Podstawowej nr 21
im. Królowej Jadwigi w Lublinie

Podstawą PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO Szkoły Podstawowej nr 21 w Lublinie są wartości uniwersalne i tradycje narodowe, służące realizacji nadrzędnego celu – rozwoju osobowości ucznia w oparciu o wartości moralne, społeczne i estetyczne, pomagające mu wejść w otaczający go świat.

Kierując się dążeniem do zbudowania takiego programu, który uwzględniałby także specyfikę naszej szkoły i akcentował jej cechy szczególne, pragniemy w naszej pracy kłaść nacisk na realizację następujących idei wychowawczych:

1. Stwarzanie uczniom możliwości pełnego rozwoju osobowości we wszystkich sferach, ze szczególnym uwzględnieniem wymiaru aktywności twórczej, a także akcentowanie w oddziaływaniach wychowawczych czynnika kultury osobistej.
2. Przekazywanie uczniom umiejętności i nawyków świadomego korzystania z dorobku kultury narodowej oraz europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności poruszania się w bogatym świecie ofert medialnych. Uważamy bowiem, że szkoła współczesna nie może pozostać obojętna na burzliwy rozwój w tym zakresie, a umiejętność mądrego i selektywnego korzystania z oferty medialnej będzie jednym z najważniejszych wyzwań dla wchodzących w życie pokoleń.
3. Przywiązywanie szczególnej wagi do kwestii pomocy tym uczniom i ich rodzinom, które dotknięte są problemami związanymi z ubóstwem materialnym, a także trudnościami związanymi z szeroko rozumianym niedostosowaniem społecznym oraz uwrażliwianie wychowanków na problem biedy.

Wychowanie, obok nauczania, jest jednym z dwóch podstawowych zadań szkoły.

Skuteczność i jakość działań wychowawczych nauczycieli zależy od uświadomienia sobie przez nich, że:

- wychowanie jest podstawowym składnikiem wszelkich działań pedagogicznych,
- wychowawcą jest każdy nauczyciel, niezależnie od tego, czy pełni czy też nie pełni formalnej funkcji wychowawcy klasowego,
- spójność poszczególnych, teoretycznych i praktycznych poczynań, jak i celów wychowawczych wymaga tego, by nie było między nimi sprzeczności, a także by nie wykluczały się one wzajemnie,
- akceptacja przez rodziców poszczególnych zasad i celów wychowania, jest niezbędnym warunkiem ich realizacji – co wiąże się z koniecznością stałej z nimi współpracy,
- zachowanie zgodności poczynań wychowawczych z zasadami i celami przyjętymi w niniejszym systemie, jest obowiązkiem każdego nauczyciela Szkoły Podstawowej nr 21 w Lublinie.

Nasza Szkoła nosi imię Królowej Jadwigi. Osoba patrona jest zobowiązująca dla każdej instytucji, która nosi jego miano. Pragniemy, aby tak było również w naszym przypadku. Chcielibyśmy, aby w naszej pracy uwzględnione były przede wszystkim dwa wątki związane z osobą patronki.

Po pierwsze, jak wiadomo, była ona dobroczyńcą Akademii Krakowskiej, co świadczy o tym, że rozumiała znaczenie nauki i wykształcenia. Pragniemy – w miarę możliwości – akcentować w naszej pracy wychowawczej przekonanie o wartości poszerzania wiedzy w zakresie wykraczającym poza tematykę szkolnych programów nauczania. Poszerzanie wiedzy, to bowiem także czytanie mądrych książek, oglądanie wartościowych filmów, spektakli teatralnych czy programów telewizyjnych, a także turystyka i kontakt z naturą.

Po drugie - Królowa Jadwiga prowadziła działalność na rzecz ubogich i pokrzywdzonych. Chcemy w naszej pracy wspomagać – w miarę naszych możliwości – tych uczniów naszej Szkoły, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej, a także – w pracy wychowawczej – uwrażliwiać młodzież na problem biedy.

Zasady i cele wychowawcze w Szkole Podstawowej nr 21 w Lublinie. Oparte są na akceptacji i realizacji fundamentalnych i uniwersalnych wartości kulturowych oraz etycznych, obowiązujących w naszym kręgu cywilizacyjnym, z uwzględnieniem specyficznych wartości polskiej tradycji narodowej i państwowej.

Za podstawową metodę wpajania wychowankom pożądaných sposobów postępowania, uznaje się ukazywanie wartości poprzez własną postawę nauczyciela i wychowawcy, jako niewerbalną metodę oddziaływania wychowawczego. Wychodząc z założenia, że podstawowym środowiskiem wychowawczym ucznia jest rodzinny dom, bardzo istotną wagę przywiązujemy do porozumienia i współpracy z rodzicami. Dużą rolę przypisujemy istniejącym lub tworzącym się obyczajom i zwyczajom szkolnym.

Fundamentalnym celem wychowania jest internalizacja czyli uwewnętrznienie wpajanych uczniowi zasad i norm, to znaczy takie ich utrwalanie w świadomości wychowanka, by autentycznie utożsamiał się z nimi, rozumiał je i przyjmował wszystkie konsekwencje z nich wynikające.

Podstawową zasadą, na której oparto system wychowawczy Szkoły Podstawowej nr 21 w Lublinie jest akceptacja wartości wychowanka jako człowieka.

Wynikają z tego następujące wymogi:

- wymóg stosowania takich oddziaływań wychowawczych, które będą sprzyjać budowaniu osobowości wychowanka w duchu respektu dla możliwie najwyższych standardów moralnych,
- wymóg unikania w procesie wychowawczym wszelkich rodzajów manipulacji wychowankiem, zmierzających do przedmiotowego traktowania jego osoby, a także unikania wszelkich form przemocy,
- wymóg unikania takich metod wychowawczych, które oparte są na tresurze czyli na zasadzie prostego warunkowania, a więc wyłącznie na wykorzystaniu prostej formuły nagród i kar,
- wymóg udzielania wychowankowi pomocy w dokonywaniu przez niego wyborów życiowych, przy uwzględnieniu właściwego jego wiekowi poziomu rozwoju intelektualnego i emocjonalnego,
- wymóg kształtowania profilu moralnego wychowanka w oparciu o powszechnie uznane w naszej kulturze zasady etyczne, takie jak: uczciwość, poszanowanie dla własnej i cudzej godności oraz dla dóbr materialnych, a także rozwijania, stosownie do możliwości rozwojowych wychowanka, postaw takich jak: obowiązkowość, prawdomówność, szczerowość, niesienie pomocy potrzebującym, koleżeństwo i obowiązkowość,
- wymóg ukazywania wychowankom pozytywnych wzorców osobowościowych, związanych z polską oraz uniwersalną kulturą i tradycją,

Zagadnienie wychowawcze	Oczekiwany cel	Realizacja
<p>Poznanie patronki szkoły – królowej Jadwigi – treści związane z jej osobą i działalnością</p>	<p>Uczynienie postaci królowej i jej działalności żywo przemawiającymi do wyobraźni uczniów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pokazy filmów o królowej Jadwidze i o epoce, w której żyła, - Obchody Dni Patronki szkoły połączone z okolicznościowymi imprezami, w tym inscenizacjami teatralnymi, - Dyskusje na temat jej roli w historii – Polski, ze szczególnym zaakcentowaniem udziału monarchini w uświetnieniu Akademii Krakowskiej, - Obejrzenie sztandaru szkoły i zastanowienie się nad sensem głównej dewizy, - Dyskusje, spotkanie z pracownikami biblioteki i zapoznanie się z publikacjami na temat królowej, oglądanie ilustracji, klasowe przedstawienia teatralne na temat królowej Jadwigi i jej czasów.
<p>Wychowanie moralno-emocjonalne w oparciu o powszechnie przyjęte zasady etyczne</p>	<p>Osiągnięcie takich zachowań uczniów, które charakteryzować się będą życzliwością wobec innych, uczciwość, odpowiedzialność, cierpliwość, prawdomówność, dobroć itp., a jednocześnie ułatwią uczniowi funkcjonowanie w życiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Własny, dobry przykład nauczyciela, - Pokazywanie uczniom wzorców właściwych zachowań w różnych sytuacjach metodą dyskusji, pokazów filmów, - Akcentowanie kwestii etyczno-moralnych w nauczaniu przedmiotowym, - Ukazywanie młodzieży, że zło tak naprawdę nie jest atrakcyjne i że przestrzeganie zasad moralnych służy także temu, kto je przestrzega, natomiast postępowanie złe prędzej lub później obróci się przeciw temu, kto czyni zło (filmy, dyskusje, pogadanki), - Co to jest sumienie i dlaczego świadczy o naszym człowieczeństwie, - Kształtowanie umiejętności znajdowania w każdym człowieku (na przykładzie członka społeczności klasowej) jakiejś dobrej cechy, - Kształtowanie postawy otwarcia i miłości w stosunku do innych, - Dyskusje i filmy na temat ideału szlachetnego człowieka, kultury współżycia z innymi, koleżeństwa, przyjaźni, sposobów rozwiązywania konfliktów między rówieśnikami, - Dyskusje na temat, jak być dobrą córką, synem, jak okazywać rodzicom miłość i wdzięczność, jak szanować ich pracę, jak pomagać im w sprawach domowych, - Ukazywanie znaczenia utrzymywania przyjaźni, kontaktów koleżeńskich, zarówno w codziennym życiu, jak i przy szczególnych okazjach, jak np. imieniny czy urodziny przyjaciela czy znajomego, - Znaczenie i wartość okazywania uczuć: szacunku, sympatii, wyrozumiałości, tolerancji,

		<ul style="list-style-type: none"> - Co to znaczy samoocena i jak należy jej dokonywać? - Jak opanowywać emocje negatywne, znaczenie samokontroli emocjonalnej? - Wartość okazywania pomocy drugi (np. koleżeńska pomoc w nauce), - Jak radzić sobie z cudzą i własną agresją? - Jak dostrzegać, rozumieć i spełniać słuszne potrzeby innych ludzi? - Jak komunikować się i rozmawiać z innymi ludźmi? - Dlaczego tak ważna jest rozmowa i porozumienie? - Konieczność uwzględniania racji drugiego człowieka jako warunek właściwego porozumienia i osiągnięcia celu, - Dlaczego egoistyczne podchodzenie do życia szkodzi także nam samym? - Jak dostrzegać piękno w otaczającym nas świecie? - Wskazanie i poddanie analizie takich wartości jak ojczyzna, wolność, praworządność, prawa i godność człowieka, pokój, tolerancja, sprawiedliwość społeczna, demokracja, solidarność, a także zdrowie, rodzina, uczciwość, dyscyplina, cierpliwość, odwaga, dobroć, wierność, prawdomówność, pracowitość, oszczędność, gościnność, poszanowanie cudzej własności, wiedza, silny charakter, bezinteresowność, otwartość, łagodność, uprzejmość, ufność, udzielanie pomocy innym, punktualność, systematyczność, dyskrecja, umiejętność przebaczenia, stałość przekonań, szacunek dla innych, zdolność do wyrzeczeń itd. - Uwrażliwianie uczniów na przejawy biedy w otaczającym nas świecie i bliskim środowisku, - Ukazywanie dróg i sposobów pomocy osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji materialnej, - Bezpośrednie włączanie uczniów w działania w rozmaite działania służące pomocy materialnej i moralnej ludziom potrzebującym.
<p>Wychowanie poprzez stymulowanie rozwoju intelektualnego</p>	<p>Wytwarzanie w uczniu przekonania, że własny rozwój intelektualny jest jedną z najważniejszych jakości w życiu i świadomości faktu, że im człowiek jest bardziej wykształcony tym ma większą szansę być lepszym - bo wiedza pozwala mu lepiej wartościować własne postępowanie i obserwowane przez niego zachowania innych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Inspirowanie rozwoju zainteresowań indywidualnych uczniów, - Inspirowanie sytuacji, w których młodzież uczy się samodzielnie wnioskować i spekulować myślowo, - Stosowanie ćwiczeń pobudzających kreatywność, - Kształtowanie umiejętności selekcji, analizy i syntezy, - Wyrabianie umiejętności korzystania ze źródeł informacji, - Umożliwianie młodzieży kontaktów z przedstawicielami nauki i kultury, - Pomoc uczniom w odkrywaniu własnych możliwości, predyspozycji, talentów i w ich twórczym wykorzystaniu, - Ćwiczenie umiejętności przekazywania własnej wiedzy i umiejętności wy-

		<p>powiadania się przed audytorium,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Znaczenie i pożytki z planowania swojego życia, - Jak organizować sobie wolny czas i jak go spędzać? - Przygotowanie do dalszej edukacji i wyboru przyszłego zawodu – rodzaje strategii, - W jaki sposób rozpoznawać własną indywidualność i indywidualność innych ludzi? - Jakie są wartościowe sposoby przejawiania indywidualności? - Dlaczego należy chronić indywidualność człowieka?
Wychowanie obywatelsko-patriotyczne	<p>Danie wychowankom elementarnych podstaw świadomego uczestnictwa w życiu demokratycznego społeczeństwa i kształtowanie pozytywnych, wielorakich więzi wychowanków ze swoim krajem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Akcentowanie znaczenia i wartości pielęgnowania chlubnych tradycji narodowych, - Kształtowanie szacunku dla hymnu i godła państwowego, - Zapoznanie z cennymi lokalnymi tradycjami historycznymi i kulturalnymi (w tym historia Lublina i regionu, ich tradycje kulturalne), - Kontakt ze środowiskiem lokalnym w celu wytworzenia bliskich więzi i zrozumienia różnorodnych przynależności człowieka, - Tradycje własnej rodziny, - Spotkania z ciekawymi ludźmi, - Wycieczki po najbliższej okolicy, - Wczoraj, dziś i jutro mojego miasta, prezentowanie własnego regionu, jego walorów i cech wyróżniających, - Ukazywanie na czym polega demokracja na przykładzie wyboru samorządu klasowego i jego działania, - Co to jest prawo i jakie znaczenie ma jego przestrzeganie? - Wpajanie szacunku dla prawa jako podstawy życia społecznego i indywidualnego, - Prawo jako przywilej i obowiązek, - Co to znaczy być dobrym obywatelem? - Jak być dobrym zespołem klasowym? Godzenie reguł rządzących życiem grupy z poszanowaniem indywidualności jednostek, - Polskie aspiracje do struktur europejskich – znaczenie wejścia do NATO i uwarunkowania związane z przygotowaniem do wejścia Polski do Unii Europejskiej.
Wychowanie fizyczno-zdrowotne	<p>Kształtowanie nawyków dbałości o własne zdrowie w aspekcie sprawności ciała, odporności i higieny osobistej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sens codziennego uprawiania gimnastyki i amatorskiego uprawiania sportu, - Podstawowe reguły zdrowego sposobu życia, - Podkreślenie znaczenia i sposoby utrzymania higieny ciała, odzieży, obu-

		<p>wia, miejsca pracy i wypoczynku,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zasady i znaczenie prawidłowego odżywiania się – w aspekcie charakteru diety i higieny, - Zagrożenia dla zdrowia, wynikające z picia alkoholu, palenia papierosów i zażywania narkotyków, - Poznanie własnego ciała, jego rozwój i trudności z tym związane; dojrzewanie chłopca; dojrzewanie dziewczyny, - Co to jest stres, jak sobie z nim radzić i jak ograniczać jego występowanie w naszym życiu? - Lekcje, połączone z wyświetleniem filmów, na temat zasad bezpiecznego zachowania się na ulicy, w ruchu drogowym, na wycieczce, w autokarze, samochodzie, w lesie, w górach, w morzu, rzece, jeziorze itd. - Wskazywanie na sposoby zapobiegania niektórym chorobom czyli uczenie podstawowych zasad profilaktyki zdrowotnej, - Przekazanie umiejętności udzielania pierwszej pomocy w niektórych przypadkach, - Wpajanie reguł uczciwej rywalizacji sportowej, - Uczenie znaczenia zespołowości wysiłku i odpowiedzialności za grupę sportową.
<p>Wychowanie ekologiczne</p>	<p>Ukazanie wychowankom sensu i znaczenia szacunku dla środowiska naturalnego człowieka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ukazywanie świata przyrody jako wielkiej wartości, - Dlaczego w ciągu ostatnich dziesięcioleci zmienił się stosunek człowieka do natury? - Jak w konkretnych zachowaniach okazywać poszanowanie dla otaczającej nas natury? - Potrzeba ochrony zwierząt i roślin, - Brud, zanieczyszczenie środowiska i powietrza oraz hałas – naszymi wrogami, - Na czym polega tzw. mała ekologia, czyli jak każdy z nas może każdego dnia chronić otaczające go środowisko?

<p>Wychowanie medialne i czytelnicze</p>	<p>Przygotowanie wychowanków do poruszania się w świecie mediów, a przede wszystkim do selektywnego i krytycznego korzystania z powiększającej się oferty.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ankieta na temat: z jakiego medium najczęściej korzystam: telewizja, kino, książka, - Jakie są najwartościowsze formy korzystania z kultury? - Uczenie umiejętności dokonywania rozróżnień między realną rzeczywistością, a przekazem medialnym w prasie, radiu, internecie, a przede wszystkim w telewizji (w tym np. kształtowanie umiejętności krytycznego odbioru reklam), - Zapoznanie uczniów ze sposobami docierania do informacji, technikami ich selekcji, gromadzenia, przetwarzania, - Kształtowanie umiejętności rozumienia języka mediów, filmu, teatru itd. - Uczenie dokonywania werbalnej oceny audycji i programów telewizyjnych, - Analiza zawartości wybranych gazet i czasopism, - Zapoznanie uczniów z podstawowymi wymaganiami i regułami pracy redakcyjnej, - Korzystanie z mediów poprzez dokonywanie stałego wyboru między różnorodnymi ofertami.
---	--	--